

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

צו.

עין משפט
נר מצוה

יג א מ"י פ"ט מהלכות
שבת הלכה כ' סגן ללוח
סגן טו"ש ח"י ס"א
ספיק מנ:
יד ב מ"י פ"ב מהלכות
תפילין הלכה י' סגן
עשין כב טו"ש ח"י ס"ב
לט ספיק ט:
פז ג ד מ"י פ"ט מהל'
שבת הלכה כ' כד
סגן ללוח סגן טו"ש ח"י
ס"ב שג ספיק מנ:

רבי ניסים גאון

אבי אמר רבי יהודה
לטעמיה דאמר עניבה
קשירה מעליה היא.
איתה הא דר' יהודה
במסכת שבת בפרק אלו
שפרין חבל דלי שפסק
לא היה קשורו אלא
ענבו. ר' יהודה אומר
כורך עליו פגודה או
ספקיא ובלבד שלא
יענבו. ואמרי קסבר ר'
יהודה עניבה כולה קשירה
היא. ואיתה נמי בפרק אור
לארבעה עשר. הא מני
רבי היא דאמר בתרי זימני
היייא חזקה. יציק דברי
רבי (במסכת) (הבוספתא)
שבת בפרק ט"ז נישאת
ליאשון ומת, לשיני ומת,
רבי לשישי לא תישא דברי
רבי. ואיתה בגמ' דיבמות
בפרק הבא על יבמתו,
ובמסכת גיטין בפרק
האשה שהיא עושה
צרכיה.

רבינו הגנאל

ר"ן סבר בישנות מותר
דכלי האי לא טרח אלא
בחדשות טרח. ר' מאיר
סבר אפילו בחדשות לא
טרח. והשתא אמר רבי
אברהם ור' יצחק
אלו הן ישנות כל שיש
בהן רצונות ומקושרות,
אמרי מקושרות. אמר
משמיה דרב קשר של
תפילין הלכה למשה
מסיני. אמר רב נחמן
וגייהו לבר. (ואי איכא
למיר דעניב להו כעין
קשירה דיהוה. אמר רב
חסדא זאת אמורת עניבה
ספלה בתפילין. אמר רב
אוקימנא בדובין מהו
גברא, ובעיניו עד (דמנח)
(דמתמחין) בשל יד ויבשל
ראש. והא דחני בר כהנא
בתפילין ברוק שתיים בשל
ראש, אוקימנא לוי דאמר
בתרי זימני הוי חזקה.
ומורה ר' בבבתי דמתרי
תלתא זבין. הלכך צריך
לברוק בכל צבת שתיים,
דקתני סיפא וכן צבת
שני וכן צבת שלישי ואפי'
רביעי ואפילו חמישי דינם
שוין, והאי דקתני שלישי
לאפוקי מר' חזקיה, ואפילו
רביעי ואפילו חמישי
הכי דייניהו. מצאן בבבתי
או כריכות אמר רב
יהודי כו' מחשיך עליהן
ומביאן, כולן כאחת,
ובסכנה מכסן והולך לו.
אוקימנא במה דברים
אמורים בסכנת גויים
כגון שמר, אבל בסכנת
לטיים, מוליכין פחות
פחות מארבע אמות,

אמר רב חסדא זאת אומרת עניבה פסולה בתפילין. תימה וכי לא ידע רב חסדא דלר"י עניבה קשירה מעליה היא כדקאמר אביי וי"ל דניחא ליה לזאקמי מתני' דאוסרת בחדשות כדכנן דר"י דלמרי לאו קשירה הוא אי נמי דקסבר אפילו לר"י שריא עניבה דסתמא דעתיה להמיר ולעשות קשר גמור בחול כדפירשמי לעיל: **אביי אמר ר"י** לטעמיה ב"י. ורבי מאיר דשרי בחדשות קסבר דללו קשירה היא ומימיה דבעיא היא צריש אלו קשרים א' אס עניבה לר"י קשירה היא אס ללו וקאי בתיקון ורומר ר"י דהתם דדמיאדק והכא בלל מיהדק וקלמ נראה דהלכה כר"י דעניבה קשירה היא מדמסק אביי דרבי יהודה לטעמיה וסמך מתניתין אמאי כרבי יהודה מיהו מדפריך סתמא דהש"ס צפישטות ולעניבה מיענב משמע דאין הלכה כר' יהודה ומכאן אר"י דאין לר"י ככל יוס להמיר קשר תפילין ולחזור ולקשור בשעה שמתין (ב) כגון שהיה אומר רבינו אליהו דא"כ חדשות אמאי אסר קשר של משום קשירה הא לא הוי קשר של קיימא ומה שהביא רבינו אליהו ראיה מדאמר בסוף הקומץ רבה (מנחות 97 לה): תפילין מאימתי מצריך לאו היינו קשירה הנחה עד שעת קשירה דהתם (מנחות 97 טו): וכן קשורה זו ככלל (ע"ג 97 ה):

קשר של תפילין חל"מ. פי' בקונטרס הל"מ היאך הוא עשוי שדומה לל"מ ונתפירתו עשוי כמין ש"ן ורצועה קצובה בהם ורשעה כפוף ודומה ליו"ד הרי שדי ואין נראה לר"י דאין הל"מ אלא הש"ן בללל דממשעת צפרק צמה מדליקין (שבת 97 כח): דקאמר אלא הא דמי רב יוסף לא הוכשרו למלאכת שמים אלא עור צמה טהורה בללל (ט) מלמען שהיה תורת ה' צפין מן המותר צפין למאי הלכתא וקאמר לש"ן והאמר אביי ש"ן של תפילין הל"מ והשתא אלא לרצועתיהו ולא פריך מד' ויו"ד משמע דאין קדושה אלא צשיין בללל והיא דווקא הלכה ולא מצינו שזום מקום שהיא הקשר קרוי ד' ט': **וגייהו** לבר. פי' ר"י דאקשר קאי כמו שפי' צערוך נוי הקשר יפנה ללל חוץ אותו לל שרלאה כעין ד ולהכי מיימי לה הכא ט': **הלכות תפילין ממי שאינו מומחה** וכו'. תימה דצפרק הסבלת (מנחות 97 מנ): תניא תפילין יש להן צדיקה ואין יקחין אלא מן המומחה ואין לומר דבלל צדיקה קאמר דאין יקחין אלא מן המומחה דהא קתני סיפא ספרים ומזוזות יש להן צדיקה ויקחין מכל אדם ואורי' דהתם לכתחלה קאמר דאין יקחין אלא מן המומחה שלא יטכר לקרוע כל התפר ולצדוקן ואיכא ציון תפילין ואיכא נמי למימש שמה יתעלל לטרוח לצדוקן ויסמוך להניחן בלא צדיקה לצורך שעה והכא איירי דבעיד שכתר לקח או כגון שאינו מואל מומחה לקנות ממנו: **מצאן** צבתים או כריכות מוחשיך ע"ייהו. תימה בחדשות נמי דאי אפשר לקשור אמאי לא יטכר להחשיך עליהן משום ציון תפילין יש לומר דבישנות דחוי להכניס וזו עשו תקנה אפילו כשהן מרוצין ואין כלות קודם שקיעת החמה:

אחד חדשות שאין אדם טורח: והשתא דמי אנו דשמואל דהאי חדשות כשיש בהן רצועות ואין מקושרות כעין קשר של תפילין העשוי כמין אומיות וכן הוא קצוב תמיד אלמא טעמא משום קשר הוא דקשירה אב מלאכה ואסור לקשור בשעת קשר של קיימא: **דיע לא טרה**. דטעמא דחדשות ללו משום ספק קמייעא הוא ואי ר' יהודה לטעמיה. צפרק אלו קשרים (שבת 97 ק"ג). חבל דלי שנספק כורך עליו פוגדה או פסיקיא ובללל שלא יענבו אלמא טעמא משום דקשירה הוא ומייצין עליה משום אב מלאכה: הא ללו הוי עניב צתמיה: הלכה למשה מסיני. היאך הוא עשוי שדומה לל"מ ונתפירתו עשוי כמין ש"ן ורצועה קטנה קצובה בהן ורשעה כפוף ודומה ליו"ד הרי שדי: וגייהו. אותו היכר האומיות: לנר. לחון שאינם כלפי התפילין צין הצמים אלא כנגד מלאכת העין לפי שנאמר ביהו"א ואלו וגו' ותניא ר"א הגדול אומר אלו תפילין של ראש: וכוון ספילין. הרבה יחד ולחזור למוכרן ולוקחן ממי שאינו מומחה: **גודק** שמים של יד ואחס של ראש. וכוון להחזיק בשלש הוה מומחה ולוקח השאר בלא צדיקה: **מה נפטר**. מאי דעתך אי קיס לך דגברא דמזון תפילין טובא מחד גברא זבין להו והאי מוכר נמי מחד גברא קננהו: **לדוק** שלל בלל יד או שלל בלל ראש. ותסגי ליה דהכי להתחזק בצולוהו: **כל חד וחד נמי**. כל תפילין ותפילין דשמה מי שמכר לו את אלו לא מכר את אלו: **רבי היא**. במסכת יבמות (97 טד): הוא דלמיר בתרי זימני הויה חזקה נשאת לראשון ומת לשני ומת לשלישי לא תנשא: **וכן צבת השני**. אס יהיו לו צבתים הרבה וכלל צבת תפילין הרבה. קא סלקא דעמיה דהכי קאמר דק צבת הראשון שני תפילין החזק כל אותו צבת וכן בשני החזק גס הוא וכן בשלישי וכוון דהחזק בשלשה צבתים כשרין החזקו כל הצבתים ואין לר"י עוד לצדוק כלום: **מורה רבי בלללם**. דאין אחד מוחזק בשל חצירו שדרך ליקח צבת אחד מאיש זה וצבת אחד מאיש אחר. לשון צבת כמו שול תשולו לה מן הצבתים (רות 3): **לאפוקי** מהוקיה. לאשמועינן דאע"ג דבעלמא תרי הוו חזקה בצבתים לית ליה לרבי חזקה מדתני שלישי וגלי' ציה והוא הדין כלולם: **זווי זווי**. של ראש ושל יד קשוין יחד וכן הרבה קשרי זוג צבת אחת: **דרינון טובא**. כי הדדי ואין צ' צ' קשורים: ואי לאו שאינם כלות קודם שקיעת החמה דהואיל והוא צריך לטרוח ולחזור משתחשך מחשיך כעשוי עליהם ויטלם יחד: **מוליין כולם פחות פחות מד'**

אמום. קודם שיגיע לארבע אמות יעמוד לפוש וחוזר והולך פחות פחות מארבע אמות וכן תמיד דהשתא כל זמנא הויה עקירה והנחה ואין כאן העברה ארבע אמות יחד: **בסכנה עובדי גלולים**. דמנצו להו לתפילין מוליכין: **בסכנה** ליסעוים. ישראל דקטלי ליה משום ממונו ולתפילין לא מצוו להו מכסן: **הכי** משום ציון תפילין יש לומר דבישנות דחוי להכניס וזו עשו תקנה דווקא דחוי להכניס וזו עשו תקנה אפילו כשהן מרוצין ואין כלות קודם שקיעת החמה:

(א) [סוכה לג': וש"נ], (ב) [מנחות לה': א] [יבמות טו. סד: כחפזו מנ: ב"מ יק: סנהדרין פ"א:], (ד) [בראש"ש א"א ח"י זחי זחי], (ה) [דברים כח: ו] [בבבית טו. א] [ב"מ א: מדמי שלשה דגלי, ח] [שבת דף ק"א: ו] [ע"ש מוס' בבבית ו] [ד"ה חלו וכו'] [י' ונע' מוס' מנחות לה: ד"ה וגייהו ונע' צפ"י רש"י דהכא וההכא], (ס) [שי"ך דמשה דלעיל לה:].

הגהות הבה"ח

(א) תיב"ד ד"ה אביי וכו' בשעה שמתחילין כגון שהיה אומ"י: (ב) ד"ה קשר וכו' אלא עור הטהור טהור ונלמד למאי אלא להבא לתפילין [תפילין] בהדיא כתיב בה למען שהיה מות ה' שפך מן המזרע כפ"י וקאמר אלא לערוך ופרך והאמר אביי ש"ן:

הגהות מהר"ב

רשנבורג
(א) רש"י ד"ה דכיל עמלא וכו' דטעמא דחדשות ללו משום ספק קמייעא אלא טעמא דחדשות מפני שאין מקושרות ואסור לקשורן בשעת וחס מנחן בלא קשר אין זה דרך מלגוס בחול והוי ליה משאוי ור"מ דשרי בחדשות משום דלי' דמותר לקשורן בשעת קשר שאינו של קיימא בקשר מומחה עכ"ל הייטביא ועי' גרף הקודם במוס' ד"ה וכו' אדם טורח וכו' ודו"ק:

מוסף רש"י

קשר של תפילין. שמים הרצועות על ראש צעין שיהא ל"מ כדי שיהא שדי נראה עליהן דשיין נראה בקמת בית חלונה שכלל הקף כעין ש"ן ודל"מ נראה בקשר יו"ד נראה בחזו של די ענין רצועה קטנה ורשעה כפוף מעט כעין יו"ד (מנחות לה:). וגייהו לבר. השם היא נראה במנחן. לשון אחר יו"ש של רצועות, שן חלוקות מלל אדם ורצועות שמוות והוא נתייב, ללל (מנחות לה: יי"ש).